

Godt lag når partivenner møtes. Her er landbruks- og matministre Olaug Bollestad og tidligere varaordfører Gunhild Vårvik Tangeland på podiet på torget i sentrum, i anledning utdeling av Nasjonal jordvernpris 2019 til Randaberg kommune.

Arbeidsområder

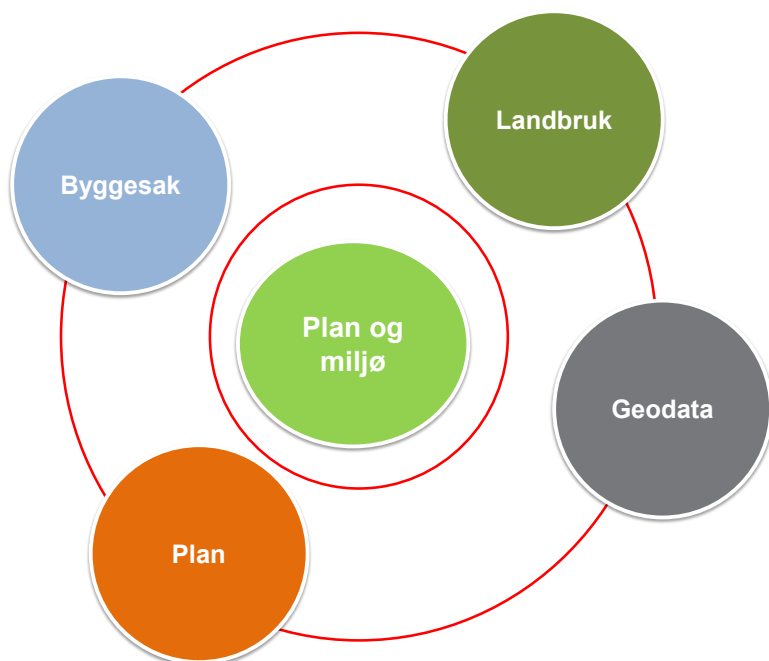
Plan og miljøavdelingen har et bredt ansvarsområde innen samfunnsutvikling og miljø, herunder ansvar for energi, klima, natur- og vannforvaltning, viltforvaltning, friluftsliv, kart, folkehelse, miljørettet helsevern, universell utforming og beredskap samt aktivt samarbeid om interkommunal og regional planlegging.

Plan: Hovedoppgavene er saksbehandling og veiledning etter plan- og bygningsloven (plandelen), produksjon av kommunale reguleringsplaner, kommunedelplaner og kommuneplanen, og medvirkning i interkommunal og regional arealplanlegging.

Byggesak: Hovedoppgavene er saksbehandling, tilsyn, veiledning og ulovlighetsoppfølging etter plan- og bygningsloven (byggningsdelen).

Geodata: Hovedoppgavene er saksbehandling og veiledning etter matrikkelloven med tilhørende regelverk og forskrifter, samt føring av matrikelopplysninger for bl.a. vedlikehold av fakturagrunnlag for kommunaltekniske gebyrer og eiendomsskatt. I tillegg består hovedoppgavene i oppmåling, samt vedlikehold av FKB-data (Felles kartdatabase), som for eksempel bygning, vei, AR5, plan etc.

Landbruk: Hovedoppgavene er saksbehandling og rådgivning innen landbruk, miljø- og kultur-landskapsarbeid etter jordloven, konsesjonsloven, odelsloven, og andre lover og forskrifter knyttet til næringen. Dette gjelder både juridiske og økonomiske virkemidler. Arbeid i forbindelse med vannforskriften ligger også til avdelingen.

Nøkkeltall, årsverk

Plan og miljø	Årsverk
Plan:	
Plan- og miljøsjef	1,0
Arealplanlegger	3,0
Rådgiver folkehelse	1,0
Rådgiver samfunnssikkerhet	1,0
Geodata:	
Fagleder geodata	1,0
Byggesak:	
Fagleder byggesak	1,0
Saksbehandler	1,1
Jurist	1,0
Landbruk:	
Fagleder landbruk	1,0
Rådgiver landbruk	0,5
Totalt	11,6

>> Nøkkeltallene viser at utviklingen i landbruket, med færre produksjonseenheter og færre gårdsbruk, har stoppet opp.

God mat, fra god jord - som her fra Rygg.

Nøkkeltall KOSTRA

Plan og miljø	Randaberg			Gj.sn. gr. 8	Gj.snitt Rogaland	Gj.snitt landet
	2016	2017	2018	2018	2018	2018
Reguleringsplaner vedtatt i alt (antall)	4	3	0	222	3288	276
Andel av reguleringsplanene som ble møtt med innsigelser (prosent)	50	100	25	39	46	44
Byggesøknader i alt behandlet (antall)	140	110	122	9 370	161 122	12 894
Behandlede byggesøknader med 3 ukers frist (antall)	56		106	4 348	72 668	7 946
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	26	26	18	19	20	16
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	45	52	26	34	38	38
Søknader om nye bygninger i strandsonen som ble innvilget (antall)	1		2	286	2448	196
Andel av søknader om nye bygninger i LNF-/LNFR-områder som ble innvilget (prosent)	86	100	100	98	96	96
Andel av søknader om tiltak i freda eller verneverdige områder / bygninger som ble innvilget (prosent)		50		48	49	50
Selvkostgrad i byggesaker (prosent)	100	100	100	96	81	74
Landbruk						
Netto driftsutgifter til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling i prosent av totale netto driftsutgifter (prosent)	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
Brutto driftsutgifter til landbruksforvaltning korrigert for samarbeidskommuner (1000 kr)	1418	1366	1401	49951	50921	784105
Brutto driftsutgifter til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling per landbrukseiendom (1000 kr)	6,3	6,1	6,5	5,1	4,9	4,3
Landbrukseiendommer (antall)	225	225	216	9825	10389	183518
Jordbruksbedrifter (antall)	65	65	63	2845	4118	39595
Jordbruksareal i drift (dekar)	13 674	13 628	13 576	729 423	999 003	9 849 909
Produktivt skogareal (dekar)	311	311	338	3 051 552	1 379 016	70 020 711
Dyrka og dyrkbar jord omdisponert til andre formål enn landbruk (dekar)	0	66,2	0,9	264,8	508,8	12573,6
Omdisponering av dyrka jord til andre formål enn landbruk (dekar)	0	48,4	0,9	222	401,4	3561,2
Omdisponering av dyrkbar jord til andre formål enn landbruk (dekar)	0	17,8	0	42,8	107,4	9012,4
Godkjent nydyrka areal (dekar)	10	0	0	1483	2047	24855
Søknader i alt etter jord- og konsesjonslov (antall)	10	3	7	474	435	8182
Klima og energi						
Energiutgifter per m2 (fylkes)kommunalt eide bygg (kr)	138	110	127	126	127	114
Energiutgifter som andel av brutto driftsutgifter (prosent)	0,82	0,71	0,79	0,71	0,7	0,71
Andel av energikostnader i (fylkes)kommunens eiendomsforvaltning brukt på fornybare energikilder (prosent)	100	100	99,9	98	95,1	92,5
Energibruk per m2 eid areal (kWh)	178	157	159	147	155	136
Andel elektrisitetsforbruk av totalt forbruk i (fylkes)kommunens eiendomsforvaltning, egne bygg (prosent)	100	100	99	87	82	86
Andel fornybarforbruk av totalt forbruk i (fylkes)kommunens eiendomsforvaltning, egne bygg (prosent)	100	100	99	96	95	92
Utslipp av CO2 knyttet til energibruk (g/kWh)			1	5	4	15

Kommentarer til KOSTRA-tallene

Plan: Bemanningen på plan for 2020 er tilfredsstillende for å ivareta arbeidet med kommunens planer, samt behandling av private reguleringsplaner. Det er til enhver tid mellom 15-20 pågående plansaker. Antallet planer i aktiv og passiv fase varierer gjennom året. Antall private planer har vært relativt lavt de siste årene, men gikk noe opp i 2019, og vi forventer at det vil være noen planoppstarter også i 2020. Gebyr for private planer kommer inn ved førstegangsbehandling, og ikke ved vedtatt plan. I gjennomsnitt går det ca. 1,5-2 år fra oppstart til vedtatt plan.

Byggesak: Det er planlagt å benytte 2,1 årsverk til saksbehandling av bygge- og delesaker. Ett årsverk er holdt vakant for å spare på avdelingen. Antall byggesaker har gått noe opp det siste året. Saksbehandlingstiden har gått noe ned. Dette på tross av at nesten halvparten av byggetillatelsene har skjedd gjennom dispensasjonsbehandling.

Geodata: Det vil i 2019 benyttes 1 årsverk til matrikkelføring av bygninger og adresser, vedlikehold av kart og administrative oppgaver innenfor kart og oppmåling, samt gjennomføring av oppmålingsforretninger og matrikkelføring av eiendommer.

Landbruk: Nøkkeltallene viser at utviklingen i landbruket med færre produksjonseenheter og færre gårdsbruk, har stoppet opp. Søknad om rasjonalisering av landbrukseiendommer har stoppet opp. Landbruksarealet opprettholdes i drift med årlige variasjoner. Dyrket og dyrkbar jord omdisponert etter jordloven er vanligvis små enkeltsaker. Omdisponeringer etter plan- og bygningsloven inkluderer store reguleringsplaner.

>> I gjennomsnitt går det ca. 1,5-2 år fra oppstart til vedtatt plan.

Kommentarer til den økonomiske situasjonen og måloppnåelse

Inntekter og utgifter

Plan og miljøavdelingen er i stor grad drevet gjennom selvkost (byggesak, geodata og delvis plan), som innebærer at gebyrinntektene skal dekke utgifter. Størstedelen av plan og miljø sitt budsjett er bundet opp til fast lønn og noen merkantile utgifter. Tjenesteområdet mottar statlig støtte for drift av landbrukskontoret. Vi forventer også i 2020 å motta midler fra Bymiljøpakken for kommunen deltakelse og arbeid, i tillegg søker vi på ulike prosjektmidler fra stat og Rogaland fylkeskommune for prosjekter innen folkehelse og stedsutvikling. Vi forventer å få tilsagn til nye prosjekter for 2020 og videre i økonomiperioden.

Plan

Trykket fra private reguleringsplaner har gått merkbart ned de siste årene. Samtidig er oppgavene innenfor plan ikke gått ned. Det er flere offentlige planer under arbeid, og noen av disse krever mye ressurser. Randaberg har i tillegg vei-planer, som ikke genererer inntekt, men belaster driftsbudsjettet. Det samme gjelder regionale planer og regionalt arbeid det er forventet at kommunen bidrar i. Noen av kommunens egne planer vil generere inntekter på sikt.

Miljø

Det er økende fokus på miljø og klima. Avdelingen jobber med dette arbeidet gjennom flere planer som kommunens klima- og energiplan, kommuneplan og reguleringsplaner. Ved blant annet å sikre at det tilrettelegges for miljøvennlige reiser. I tillegg jobbes det med klimatilpasning gjennom overnevnte planer gjennom blant annet å sikre overvannshåndtering og vindtilpasning, i tillegg til arbeidet i kommunens plan for risiko- og sårbarhet.

Beredskap

Lønnskostnader og utgifter til satellitt-telefon, nødnett, mobiler og lisenser til CIM, utgjør størsteparten av utgiftene til beredskap. I tillegg kommer utgifter i forbindelse med kommunesamarbeidet, som dekking av eksterne

konsulenter, felles samlinger m.m.
Randaberg har inngått et forpliktende samarbeid med kommunene Stavanger, Sola og Sandnes for å styrke beredskapen i området. Randaberg kommune er også medlem i Norwegian Tunnel Safety Cluster, og er kommunenes representant i arbeidsgruppa.

Vann- og miljøforvaltning

Vannforskriften pålegger kommunene å arbeide for god vannkvalitet i vassdragene. Fokuset i Randaberg er å bedre vannkvaliteten i Hålandsvatnet. I samarbeid med Stavanger kommune pågår et prosjekt med problemkartlegging av avrenningsforhold i Hålandsvatnets nedslagsfelt, som skal munne ut i forslag til aktuelle tiltak per bruk. Det er utarbeidet en rekke rapporter som vil være med å danne grunnlaget for tiltaksplanen (se HNK-sak 47/19, møte 3.9.2019). Prosjektene finansieres bl.a. med tilskudd fra fylkesmannen og fylkeskommunen. Kommunen stiller med egeninnsats. Deler av arbeidet, deriblant vannovervåking, prøvetaking og enkelte prosjekter, organiseres gjennom Jæren vannområde. Driftsmidler til dette ligger i budsjettet. Skjøtsel av Ryggmyra vil fortsette i 2020. Fylkesmannen i Rogaland har bevilget midler og kommunen fungerer som «vertskap» og utbetaler midler etter hvert som arbeidet blir utført.

Byggesak

Byggesaksgebyrene skal holdes på 2017-nivå også i 2020, i samsvar med punkt 21 i Kommunestyret sitt vedtak av 14.12.2017 i sak 64/17 Budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021. Gebyrregulativet er etter selvkostprinsippet. Ved regnskapsavslutningen hvert år, settes det av til fond eller brukes av fond (selvkostfond). Målsettingen er at gebyrinntektene skal dekke alle direkte og indirekte driftsutgifter for byggesaksbehandling og tilsyn. Det pågår mye boligbygging i kommunen. Byggesaksbehandlingen av disse byggeprosjektene medførte høyere gebyrinntekter i 2018 enn budsjettet, og det ble avsatt midler på selvkostfond. I samsvar med vedtatt boligbyggingsprogram blir det igangsatt færre boligbyggingsprosjekter i 2019, og lite boligbygging i 2020. Dette vil medføre reduserte gebyrinntekter knyttet til boligbygging.

Både i 2019 og 2020 foretas det innsparing ved å holde en stilling vakant. Det planlegges høyere aktivitet med tilsyn i 2020. Kommunen kan ikke ta betalt for klagesaksbehandling og ulovlighetsoppfølging. Klagesaksbehandling er ressurskrevende, og kostnadene må dekkes inn i budsjettet. Ulovlighetsoppfølging må også dekkes inn i budsjettet. I budsjettet er det lagt inn at 10 % av ressursene skal benyttes til klagesaksbehandling og ulovlighetsoppfølging. Ulovlighetsoppfølging kan føre til økte gebyrinntekter, ved at byggesøknad sendes inn i ettertid.

Geodata

Gebyrinntektene for geodata (kart og oppmåling) varierer med aktiviteten innenfor plansaksbehandling og byggesaksbehandling. Det er inngått avtale med Kvitsøy kommune om matrikkelføring av bygg og adresser og hjelp ved ajourføring av kartbaser som vil gi ekstra inntekter. Det forventes samme aktivitet i 2020 som i 2019, og det forventes at man kommer nærmere målet om 100 % selvkost.

Landbruk

Staten overfører årlig ikke-øremerkede midler til kommunene til drift av landbrukskontoret. Mulighetene for inntekter på saksbehandling er små, da det er få saker som kan gebyrlegges. I tillegg blir saksbehandlingsgebyrene fastsatt sentralt av staten og er svært lave. Økonomisk sett er driften av avdelingen stabil. Driftsutgiftene øker årlig med pris- og lønnsstigning.

>> Det pågår mye boligbygging i kommunen. Byggesaksbehandlingen av disse byggeprosjektene medførte høyere gebyrinntekter i 2018 enn budsjettet, og det ble avsatt midler på selvkostfond.

Nye tiltak innarbeidet i budsjettet

Plan

Det er lagt inn fond på 1,3 mill for å dekke konsulentbistand og eget arbeid til kommunedel- og områderegeringsplaner. I 2018 og 2019 har det ikke vært budsjettert med dette pga. arbeidet med kommuneplan. Det er nødvendig med midler til dette fra 2020 for å gjennomføre planarbeid i henhold til kommende planstrategi. Det er lagt til grunn at en stilling på plan og miljø blir finansiert gjennom arbeid med slike planer. Det er lagt inn midler for sykkelundersøkelse, som er et 6-årig prosjekt i samarbeid med Rogaland fylkeskommune, Stavanger, Sandnes og Sola kommune. Undersøkelsen er planlagt gjennomført i oddetallsår: 2019, 2021 og 2023. Stavanger kommune har gjennomført undersøkelsen siden 2013. Erfaringene fra Stavanger har vist at sykkelundersøkelsen er svært verdifull ved å kartlegge innbyggernes holdning, atferd og intensjoner i forhold til sykling som transportmiddel. Dette gir en ny dimensjon til eksisterende reisevanedata. Fra 2019 oppdateres undersøkelsen til å inkludere indikatorer knyttet til gåing.

Gebyr: Gebyrene er økt med 3,1 prosent i tråd med kommunens generelle prisjustering.

Byggesak

Vi vil senke terskelen for å ta kontakt med byggesak. Det kommer en løsning for innbyggere for å bestille tid hos en saksbehandler direkte fra nett (som når en bestiller frisør- eller tannlege). Tiltaket ligger i budsjettet til IT.

Kommunen har plikt til å føre tilsyn etter plan- og bygningsloven. Tilsyn bør beregnes inn i den generelle delen av byggesaksgebyrene. Ulovlighetsoppfølging har ikke karakter av tjenesteyting overfor den private parten, og kommunen kan derfor ikke kreve gebyr etter § 33-1 for ulovlighetsoppfølging. Vi forventer at ca. 10 prosent av arbeidstiden vil benyttes til dette arbeidet i 2020.

Gebyr: Gebyrsatsene holdes på 2017-nivå også i 2020, jf. budsjettvedtaket for 2018.

Geodata

Det er inngått avtale med Kvitsøy kommune om matrikkelføring av bygg og adresser og vedlikehold av kartbaser, som vil gi noe ekstra inntekter. Det er inngått avtale mellom Randaberg kommune og Aske oppmåling for leie/bruk av oppmålingsutstyr og programvare som også vil gi ekstra inntekter.

Gebyr: Gebyrene er økt med 3,1 prosent, i tråd med kommunens generelle prisjustering. Under punkt 1 i gebyrregulativet er reduksjon (50 prosent) av gebyr på deling av eiendom som ikke er selvstendig bruksenhet fjernet. Dette brukstilfellet erstattes av arealoverføring. Matrikkelføring av private grenseavtaler blir fakturert etter timepris.

Landbruk

Sandnes kommune har sagt opp avtalen med Randaberg kommune om skogforvaltning. Vi har ikke kompetanse på feltet i avdelingen. Vi er i dialog med Stavanger kommune om et samarbeid. Foreløpig estimat på forventet arbeid, basert på andel skogsareal utarbeidet av Fylkesmannen i Rogaland viser ca. 50 000 kr. I budsjettet for 2019 hadde vi avsatt 10 000 kr til dette arbeidet.

Tiltak ikke innarbeidet i budsjettet

Plan

Medlemskap i Klimapartnere, ca. 50 000 kr. Klimapartnere eies av fylkeskommunen, og finansieres delvis via tilskudd fra fylkeskommunen og delvis via kontingent fra partnere. KPU-møte 06.06.2019 i sak 23/19, i forbindelse med 1.gangs behandling av klima- og energiplanen.

Miljøregnskap, ca. 30 000 kr for å utarbeide miljøregnskap for kommunen. KPU-vedtak i forbindelse med fastsetting av planprogram til klima- og energiplan.

>> *Gebyrsatsene i byggesak holdes på 2017-nivå også i 2020.*

Randaberg kommun

Sykkelmanene til innbyggerne i Randaberg kommune skal kartlegges. Det er lagt inn midler for sykkelundersøkelse, et 6-årig prosjekt i samarbeid med Rogaland fylkeskommune, Stavanger, Sandnes og Sola kommune.